

GUIA D'APRENENTATGE

INSTRUMENTS DELS ESTUDIS DE LA SALUT

1. Fitxa descriptiva

TITULACIÓ: Grau en Infermeria

MATÈRIA: Ciències de la Salut

TIPUS: Formació bàsica

CODI - ASSIGNATURA: G202-Instruments dels estudis de la salut

IDIOMA D'IMPARTICIÓ:

CATALA, CASTELLA – Classes

CATALA, CASTELLA i ANGLÉS - Recursos i Materials

ANY ACADÈMIC: 2023-2024

SEMESTRE: Segon curs

GRUP: Matí 1/Matí 2/Tarda

2. Professorat

Responsable de l'assignatura:

Dr. Manuel Tomás Jiménez. manuel.tomas@sjd.edu.es Graduat en Infermeria. Màster en Metodologia de la recerca aplicada a les cures infermeres. Doctor per la Universitat de Barcelona. Infermer referent de recerca de Parc Sanitari Sant Joan de Déu.

Professorat titular:

Dr. Manuel Tomás Jiménez

Dra Montserrat Girabent Farrés montserrat.girabent@sjd.edu.es . Llicenciada en Matemàtiques i Estadista. Doctora per la Universitat de Barcelona.

Dra Gemma Robleda Font gemma.robleda@sjd.edu.es, Graduada en Infermera. Postgraduada en Metodologia de la Recerca Aplicada en Ciències de la Salut. Doctora per la Universitat de Barcelona. Programa de doctorat Medicina.

3. Prerequisits

Aquesta assignatura no té prerequisits

4. Objectius

L'objectiu de l'assignatura és proporcionar a l'estudiant una base teòrica i pràctica per entendre la importància de l'evidència científica en el desenvolupament d'una pràctica clínica de qualitat. Les situacions que els professionals de la salut atenen són complexes i depenen de múltiples factors. L'epidemiologia i la metodologia de la recerca quantitativa, ens permeten proporcionar a l'estudiant, les competències necessàries per esdevenir un usuari crític de la literatura científica, adquirint els coneixements i les habilitats necessàries per respondre a preguntes de la pràctica infermera, fent un bon ús de les eines i recursos disponibles per aplicar el pensament crític en els processos, resultats i les intervencions clíniques que es realitzen.

5. Crèdits

L'assignatura és de 6 ECTS, el que representa 150 hores de treball de l'estudiant distribuïdes de la següent manera:

PRESENCIAL	Presencial (a l'aula) 30%
NO PRESENCIAL	Dirigit 35%
	Autònom 35%

6. Blocs temàtics i organització dels continguts

UNITAT TEMÀTICA 1: MÈTODE CIENTÍFIC. Recerca Quantitativa (REC)

Tema 1. El mètode de recerca en ciències de la salut. Paradigmes i perspectives teòriques. Recerca quantitativa (QT) i qualitativa (QL).

Tema 2. Fases d'un projecte de recerca quantitativa.

Tema 3. Formulació de la pregunta de recerca. Estratègia de cerca bibliogràfica bàsica i avançada. Bases de dades. Com citar en Vancouver

Tema 4. Formulació dels objectius i les hipòtesis.

Tema 5. Disseny d'estudis epidemiològics. Estudis observacionals i experimentals. Biaixos

Tema 6. Mostres i poblacions. Tècniques de mostreig.

Tema 7. Tipus de variables. Quadre de variables.

Tema 8. Mètodes de recollida de dades. Disseny d'un qüestionari.

Tema 9. Estadística descriptiva

UNITAT TEMÀTICA 2. EPIDEMIOLOGIA (EPI)

Tema 10. Introducció a l'epidemiologia: concepte, objectius, aplicacions i evolució històrica. Criteris de causalitat

Tema 11. Mètode epidemiològic: mesures de freqüència (prevalença i incidència) i mesures d'associació i risc (risc Relatiu i Odds Ratio)

Tema 12. Cribratges, Proves diagnòstiques, sensibilitat i especificitat

Simulació Integrada. Assignatures d'Ètica i Legislació + Instruments dels estudis de la Salut + Farmacologia

7. Enfocament metodològic

TIPOLOGIA	OBJECTIUS	ACTIVITATS	% temps previst
-----------	-----------	------------	-----------------

<p>PRESENCIAL (a l'aula)</p>	<p>Les sessions presencials seran plenàries, seminaris i simulacions.</p> <p>Plenàries:</p> <p>Es treballaran continguts teòrics amb exercicis pràctics que ajudin a posar en pràctica els conceptes treballats a l'aula.</p> <p>Seminaris:</p> <p>Es treballaran habilitats pràctiques de desenvolupament de la recerca i pràctica epidemiològica.</p> <p>Simulacions:</p> <p>Es treballarà la translació de la recerca a la clínica dins d'un entorn segur.</p>	<p>Activitats d'aula:</p> <p>Anàlisi de continguts clínics amb suport audiovisual i/o de testimonis professionals/ famílies/ pacients que ens ajudin a contextualitzar la recerca. Lectura crítica de l'evidència científica mitjançant diferents fonts d'informació.</p> <p>Seminaris: tasques individuals i de grup que impliquin la posada en pràctica dels continguts/ conceptes.</p> <p>Simulació: desenvolupament d'habilitats interpersonals que ajudin a contextualitzar i a apropar la recerca a la pràctica clínica.</p>	<p>20% del temps sessions plenàries</p> <p>10% del temps seminaris i simulacions</p>
<p>DIRIGIT (fora de l'aula)</p>	<p>Activitats participatives dins l'aula, preparació prèvia als seminaris, tutories dirigides amb tutor/a designat a cada grup, pel seguiment dels protocols de recerca</p>	<p>Tasques de lectura d'articles, visualització de material audiovisual, foros,.</p>	<p>15% del temps tutories de grups</p> <p>20% del temps foros i activitats de preparació de seminaris.</p>
<p>AUTÒNOM (fora de l'aula)</p>	<p>Temps destinat a l'estudi de l'estudiant i a complementar la informació/continguts de l'aula.</p>	<p>Propostes de material audiovisual complementari que ajudi a millorar la comprensió dels continguts.</p>	<p>35% del temps treball autònom</p>

8. Competències

Competències Bàsiques

CB1 - Que els estudiants hagin demostrat posseir i comprendre els coneixements en una àrea d'estudi que es basa en l'educació secundària general, i sovint es troba en un nivell que, mentre es basa en llibres de text avançats, també inclou alguns aspectes que impliquen coneixements des de l'avantguarda del seu camp d'estudi

CB2 - Que els estudiants sàpiguen aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació de forma professional i posseir les habilitats que sovint es demostren a través de l'elaboració i defensa dels arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi

CB3 - Que els estudiants tinguin la capacitat de recopilar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per fer judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants de caràcter social, científic o ètic

CB4 - Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions tant a un públic de especialitzat com no especialitzat

CB5 - Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per dur a terme estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia

Competències Generals

CG1- Compromís ètic (capacitat ètica i autocrítica / capacitat de mostrar actituds coherents amb les concepcions ètiques i deontològiques).

CG2- Capacitat d'aprenentatge i responsabilitat (capacitat d'anàlisi, de síntesi, de visions globals i d'aplicació dels coneixements a la pràctica / capacitat de presa de decisions i adaptació a noves situacions).

CG3- Treball en equip (capacitat de col·laborar amb altres i de contribuir a un projecte comú / capacitat de col·laborar en equips interdisciplinaris i en equips multiculturals).

CG4- Capacitat creativa i emprenedora (capacitat de formular, dissenyar projectes / capacitat de buscar i integrar nous coneixements i actituds).

CG6- Capacitat comunicativa (capacitat de comprendre i expressar-se oralment i per escrit en català i castellà i una tercera llengua, dominant el llenguatge especialitzat / capacitat de buscar, utilitzar i integrar la informació).

Específiques:

CE2. Pràctica professional, ètica i legal. Pràctica ètica. Exercir d'acord als codis deontològics i de conducta de la professió. Exercir amb respecte a la dignitat, cultura, valors, creences i

drets de la persona i grups. Defensar els drets de la persona/grups dins del sistema de salut. CE4. Prestació i gestió de cures. Prestació de cures. Organització de les cures. Coordinar, utilitzar i gestionar de forma eficaç i eficient els recursos materials i humans. Fomentar, gestionar i avaluar la introducció d'innovacions i canvis en la pràctica infermera i en l'organització de les cures. Integrar en la pràctica els protocols i pautes organitzatives i els estàndards professionals.

CE15. Desenvolupament professional. Contribuir activament al desenvolupament professional continuat per a millorar la pràctica infermera. Contribuir al desenvolupament professional d'altres membres de l'equip de salut.

9. Resultats aprenentatge

L'estudiant en finalitzar l'assignatura serà capaç de:

UNITAT DIDÀCTICA 1. Recerca Quantitativa

- Identificar el mètode de recerca en ciències de la salut, els paradigmes i les perspectives teòriques.
- Adquirir capacitats per identificar un problema de la pràctica clínica infermera en el que sigui viable una proposta de recerca.
- Reconèixer les fases d'un projecte de recerca quantitativa i desenvolupar la fase conceptual, identificant les seves consideracions ètiques de la proposta.
- Demostrar habilitats en la realització d'una cerca bibliogràfica estructurada.
- Descriure les característiques de les variables que intervenen en un treball científic, així com l'escala en què seran mesurades.
- Dissenyar un instrument de recollida de dades per iniciar una recerca.
- Comprendre els articles científics utilitzant la lectura crítica de la literatura científica.

UNITAT DIDÀCTICA 2. Epidemiologia

- Identificar els conceptes i les aplicacions de l'epidemiologia.
- Demostrar coneixements per aplicar les mesures de freqüència i associació i saber interpretar els seus resultats en un document científic.
- Reconèixer els resultats corresponents a les proves de detecció precoç interpretant les proves de cribratge en un article original.

10. Avaluació (com avaluarem que ho han après)

Avaluació contínua

L'avaluació contínua és una opció del procés d'ensenyament-aprenentatge en el que l'estudiant incorpora les millors de les activitats anteriors, i vetlla per utilitzar les millors maneres de gestionar el temps, optimitzar l'estudi i assegurar l'autenticitat i originalitat de les activitats que realitza. Aquest procés d'avaluació, permet que el professorat pugui fer un bon seguiment del procés d'aprenentatge dels estudiants a l'assignatura.

L'avaluació contínua permet a l'estudiant i als professors/es recollir i valorar les evidències que li permeten reconèixer com va incorporant els resultats d'aprenentatge esperats a l'assignatura, en els treballs i proves que entrega durant el semestre/curs.

L'avaluació està constituïda per una sèrie d'activitats (tipus test, preguntes curtes, elaboració de mapes mentals, resolució de problemes, casos o reptes, etc..., i treballs d'anàlisi, o síntesi) que el professorat va indicant i que l'estudiant resol, de forma individual o en equip.

Cada assignatura té unes hores de dedicació al treball presencial, també al treball dirigit i al treball autònom. Al llarg de l'assignatura s'avaluen proves tant de la part presencial (sessions plenàries, seminaris, estudis de casos, simulacions,..) com del treball dirigit (foros, debats, treballs, tutories,...). Les dues parts estan interrelacionades per aconseguir treballar els resultats esperats de l'assignatura. A més, l'estudiant realitzarà alguna prova d'avaluació de coneixements al final de l'assignatura i/o del semestre.

El conjunt de totes les activitats d'avaluació s'agruparan en els blocs avaluatius que es detallen a la taula següent juntament amb la seva ponderació a la nota final de l'assignatura.

BLOC AVALUATIU	DESCRIPCIÓ	AVALUACIÓ CÓNTÍNUA % de la nota final	AVALUACIÓ ÚNICA % de la nota final
Bloc avaluatiu 1 (total 20%)	Avaluació seminaris Activitats d'avaluació derivades dels seminaris	15	15

	Avaluació simulació integrada Activitat d'avaluació derivada de la simulació	5	5
Bloc avaluatiu 2	Protocol de recerca quantitativa (part 1) S'avaluaran els coneixements adquirits, la incorporació del feedback dels tutors i la coherència final del document.	30	30
Bloc avaluatiu 3 Prova de coneixements	Prova de coneixements Aquesta prova permetrà tenir una avaluació global de la formació continuada de cada estudiant, així com del treball autònom i dirigit	50	50

PROVES AVALUATIVES PER A L'AVALUACIÓ ÚNICA	
AVALUACIÓ CONTÍNUA	AVALUACIÓ ÚNICA
Seminaris	Desenvolupament d'un cas que integri els continguts dels seminaris.
Protocol de recerca	Igual que a la formació contínua
Plenàries	Mateixa prova avaluativa que l'avaluació continuada
Simulacions / Habilitats	Igual que a l'avaluació contínua

Avaluació única

L'avaluació única és el procediment d'avaluació alternatiu a l'avaluació continuada. Té lloc en un únic dia/acte avaluador i inclou el nombre suficient d'evidències per acreditar i garantir que l'estudiant ha assolit els resultats d'aprenentatge establerts a l'assignatura, assegurant l'autenticitat i originalitat de les activitats que realitza.

L'avaluació única es realitzarà a través de proves d'avaluació (prova de coneixements) i/o treballs de tots els continguts de l'assignatura. Aquesta avaluació es farà també seguint els criteris de l'avaluació continuada i els seus blocs avaluatius. És necessari superar cada un dels blocs amb una nota mínima de 5/10 per poder fer la mitjana ponderada i superar l'assignatura.

En cas que un estudiant manifesti que no pot complir els requisits de l'avaluació continuada, pot acollir-se a l'avaluació única. L'avaluació única es reconeix com un dret i, en exercir-lo, l'estudiant renuncia a l'avaluació continuada. Es recomana a l'estudiant que en cas de dubte de si acollir-se o no a l'avaluació única ho comentï amb el seu tutor/a del Pla d'Acció Tutorial (PAT).

Per acollir-se a l'avaluació única l'estudiant ho ha de sol·licitar per escrit a la secretaria d'estudiants (com a màxim 10 dies posteriors a l'inici docència de l'assignatura). Secretaria acadèmica informa al professorat dels estudiants que s'acullen a l'avaluació única, per tal els puguin contactar.

Hi ha algunes proves d'avaluació que els estudiants d'avaluació única hauran de fer dins del calendari d'avaluació continuada (p.e. habilitats clíniques i simulacions).

Idioma de la prova d'avaluació individual

La llengua vehicular de la universitat per a les proves d'avaluació és el català.

Informació important sobre la consideració de causes extraordinàries d'absències en proves avaluatives:

Sempre que estiguin certificades documentalment al/a la professor/a titular de l'assignatura, es consideraran causes extraordinàries les següents:

- L'ingrés hospitalari (de l'estudiant o d'un familiar de 1r grau de consanguinitat)
- Qualsevol emergència de Salut Pública que requereixi aïllament al domicili
- Visites mèdiques i/o ingrés a qualsevol servei d'urgències
- Proves mèdiques diagnòstiques
- La defunció d'un familiar fins al segon grau de consanguinitat
- La competició final en esportistes d'elit
- Les citacions judicials

Qualsevol de les proves avaluatives no realitzades, que tingui una de les causes extraordinàries documentada (seminaris, habilitats clíniques, ABP), es recuperarà el mateix dia de la prova avaluativa final.

Qualsevol falsificació d'un certificat o justificant comporta un suspès immediat a l'assignatura.

11. Referències generals de l'assignatura

Recerca

- Argimon JM, Jiménez J. Métodos de investigación clínica y epidemiológica. Elsevier, España SA 2004
- Icart MT, Fuentelsaz C, Pulpon AM. Elaboración y presentación de un proyecto de Investigación y una Tesina. Barcelona: Universidad de Barcelona; 2006.

Epidemiologia

- Hernández-Agudo I, Gil A, Delgado M, Bolúmar F, Benavides FG, M. Porta M, C. Álvarez-Dardet C, Vioque J, Lumbreras B. Manual de epidemiología y salud pública para grados en ciencias de la salud. Madrid: Médica Panamericana; 2011.
- Icart MT, Guàrdia J, Isla P. Enfermería comunitaria: epidemiología. Barcelona: Masson; 2003.